

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-1(3)/16/JK

Warszawa, 28 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/10/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Grażyny Polak, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach z dnia 4 grudnia 2015 r. (nr akt sprawy: HU.8361.127.2015/143DEC/15), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono kary pieniężne w wysokości:

- 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu partii artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, tj. potrawy „sola smażona” zamiast zgodne ze stanem faktycznym limandy żółtopłetwej,
- 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (potraw: zupy z prawdziwków z ziemniakami – dwie partie, kwaśnicy z wkładką, udźca jagnięcego w swoim sosie z kluskami i straganem warzyw, polędwicy diabelskiej z frytkami i straganem warzyw – dwie partie) z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 30 sierpnia – 2 września 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach, zwanego dalej również „*Śląskim WIIH*”, w restauracji „Karczma Ochodźta” mieszczącej się w Koniakowie pod nr 969, należącej do przedsiębiorcy Grażyny Polak, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, zwanego dalej również „*stroną*”, sprawdzono m.in. prawidłowość przekazywania konsumentom obowiązkowych informacji o oferowanych potrawach.

W wyniku powyższego stwierdzono, że potrawa pod nazwą deklarowaną w cenniku „awizo” jako „sola smażona”, zwana dalej „*solą smażoną*”, w rzeczywistości sporządzana jest z limandy żółtopłetwej. W toku kontroli w placówce nie stwierdzono soli. Powyższe stanowiło naruszenie art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1169/2011*”.

Ponadto w przypadku sześciu potraw objętych zakupem kontrolnym, tj.:

1. dwóch porcji (partii) zupy z prawdziwków z ziemniakami,
2. porcji (partii) kwaśnicy z wkładką,
3. porcji (partii) udźca jagnięcego w swoim sosie z kluskami i straganem warzyw,
4. dwóch porcji (partii) polędwicy diabelskiej z frytkami i straganem warzyw

stwierdzono:

- podanie niepełnej informacji o wykazie składników, co naruszało art. 44 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011 w związku z § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania*”,
- brak informacji o obecności składników alergicznych:
 - w zupie z prawdziwków – selera, masła, mąki pszennej i śmietany,
 - w udźcu jagnięcym w swoim sosie – mąki pszennej,
 - w kluskach śląskich – mąki pszennej i jaj,co naruszało art. 44 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 2 września 2015 r. (nr akt kontroli: HU.8361.127.2015).

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, pismem z 30 października 2015 r., Śląski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Grażynę Polak, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu odpowiednio sześciu partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i jednej partii zafalszowanego artykułu rolno-spożywczego oraz o

przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 4 grudnia 2015 r., Śląski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Grażynie Polak, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, w oparciu o:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu partii niewłaściwej jakości handlowej potraw (dwóch porcji zupy z prawdziwków z ziemniakami, porcji kwaśnicy z wkładką, porcji udźca jagnięcego w swoim sosie z kluskami i straganem warzyw, dwóch porcji polędwicy diabelskiej z frytkami i straganem warzyw),
- art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 1.000 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii zafałszowanej potrawy, tj. soli smażonej.

Pismem z 17 grudnia 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji. W uzasadnieniu odwołania strona wskazała, że skoro w hurtowni kupuje rybę solę, to pod taką nazwą serwuje ją konsumentom. Nie jest winą strony, iż występuje zbieżność nazw ryb sola i limanda, dlatego też w pierwszej kolejności powinna zostać uregulowana ta kwestia, a następnie wymierzone kary. Co do obowiązków znakowania oferowanych potraw, strona dowiedziała się o nich dopiero w trakcie kontroli, a zalecenia inspektorów wykonała w ciągu 7 dni w związku z czym poniosła niemałe koszty. W opinii strony, wymierzono jej dotkliwą karę.

Pismem z 7 stycznia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Grażynę Polak, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanej dalej „*k.p.a.*”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia 1169/2011, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem

dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

W myśl art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r., s. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie 1169/2011, w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Rozporządzenie 178/2002, w art. 8 ust. 1 wskazuje, że prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Ma na celu zapobieganie oszukańczym lub podstępny praktykom, fałszowaniu żywności oraz wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji, o czym mówi art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011. W myśl zaś art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Rozporządzenie w sprawie znakowania w § 19 ust. 1 pkt 3 stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się m.in. wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia (składniki alergenne).

Zgodnie z § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W myśl zaś art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku oferowanych do sprzedaży, w placówce należącej do strony, sześciu partii potraw brak było pełnego wykazu składników, w tym w przypadku trzech partii również składników alergennych, zaś ryba oferowana jako sola smażona była w rzeczywistości limandą żółtopłetwą. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, Śląski WIIH właściwie uznał, że strona wprowadziła do obrotu sześć partii artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej i jedną partię artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, co skutkowało wymierzeniem stronie kar pieniężnych z tych tytułów.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionuje ustaleń kontroli, wskazuje jednak okoliczności, które przyczyniły się do powstania stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości. Przede wszystkim, w opinii strony, nie może ona ponosić odpowiedzialności za zbieżność nazw ryb sola i limanda żółtopłetwa. Strona podnosi, że skoro w hurtowni kupuje solę, to rybę o takiej nazwie serwuje konsumentom. Odnośnie nieprawidłowego oznakowania zakwestionowanych sześciu partii potraw, strona podniosła, iż o obowiązkach w tym zakresie dowiedziała się od inspektorów przeprowadzających kontrolę a ich zalecenia niezwłocznie wykonała.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK wskazuje, że ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej czy zafałszowanych podlega karze określonej w tych przepisach. Ustawodawca zakłada więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji wymierzenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia wymagań prawa żywnościowego. Zauważyć też należy, że ww. art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań wspomnianego prawa. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisów ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12), co oznacza, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych właściwej jakości handlowej lub zafałszowanego, może jedynie wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w ustawie o jakości handlowej wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których doszło do powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Prezes UOKiK informuje również, że zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w orzecznictwie, przepisy prawa żywnościowego, w tym przepisy o jakości handlowej, sprzeciwiają się każdej praktyce, również dotyczącej oznakowania środka spożywczego, mogącej w jakikolwiek sposób wprowadzać w błąd konsumenta. Obowiązkiem podmiotu, który wprowadził do obrotu zakwestionowane produkty jest zatem wprowadzanie do obrotu produktów oznakowanych zgodnie z przepisami, w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości (por. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10).

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie będącym pod jego kontrolą zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Stosownie do art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Wobec powyższego, stosując nazwę środka spożywczego (sola) niezgodną z rzeczywistością, strona naruszyła ww. przepis, wprowadzając konsumentów w błąd co do rzeczywistego charakteru nabywanego produktu, który wbrew przekazowi wynikającemu z uwidocznionej nazwy, nie był produktem, który konsumenci chcieli nabyć.

W tym miejscu należy wskazać, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. W art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej podano przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie produktu za zafałszowany, naruszające interesy konsumentów w sposób istotny. W szczególności zafałszowanie może polegać na podaniu niezgodne z prawdą nazwy artykułu rolno-spożywczego. W przedmiotowej sprawie, zdaniem Prezesa UOKiK, dyspozycja art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej została spełniona i wprowadzenie do obrotu przez przedsiębiorcę Grażynę Polak, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PPHUG Polak Grażyna w Zwardoniu, potrawy o nazwie sola smażona, która była w rzeczywistości limandą żółtopłetwą, wprowadzało konsumentów w błąd, gdyż otrzymywali oni inny produkt niż sugerowała jego nazwa, a zatem pozbawieni byli oni także możliwości dokonania świadomego wyboru. Podkreślić należy, że to wyłącznie strona była odpowiedzialna za oznakowanie przedmiotowej potrawy w miejscu sprzedaży, a ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ryba, oferowana przez stronę jako sola, oznakowana była przez producenta na etykietach opakowania zbiorczego w sposób prawidłowy, tymczasem strona uwidoczniała przy ww. potrawie inną nazwę niż faktyczna.

Dodać należy również, że tłumaczenie strony, iż na fakturze VAT zakupiona przez nią ryba była oznaczona jako sola i nie jest jej winą zbieżność nazw ryb limanda żółtopłetwa i

sola nie znajduje uzasadnienia. Zwrócić należy uwagę, iż stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1970), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi wykaz oznaczeń handlowych produktów rybołówstwa przyjętych na terytorium Polski, o którym mowa w art. 37 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 r., s. 1). Zgodnie z tym wykazem limanda żółtopłetwa i sola są dwoma różnymi gatunkami ryb. Wobec powyższego, w razie wątpliwości w związku z nazwą, strona miała możliwość zweryfikowania tych informacji. Zatem wyłącznie stronę, która powinna zwracać uwagę na oznakowanie dostarczanych jej produktów, należy uznać winną stwierdzonych nieprawidłowości. Zdaniem Prezesa UOKiK, strona nie dołożyła należytej staranności w zapobiegnięciu wprowadzenia do obrotu produktu zafałszowanego. Strona, działając na rynku artykułów spożywczych od kilkadziesiąt lat, powinna zdawać sobie sprawę z ciężących na niej obowiązków wprowadzania do obrotu artykułów zgodnych z obowiązującym prawem i powinna zadbać, aby ich wykonanie było rzetelne i odpowiadało normom ustawowym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10). Fakt, że ryba wykorzystywana do produkcji dania sola smażona była opisana w fakturze jako sola limanda nie zwalnia strony z odpowiedzialności zapewnienia swoim klientom produktów odpowiedniej jakości handlowej. Zaznaczyć przy tym należy, że źródłem informacji o produkcie jest jego oznakowanie naniesione przez producenta, a nie dokumenty dostaw. W tym przypadku oznakowanie sporządzone przez producenta było jednoznaczne, zaś umieszczone w fakturze wskazywało na dwa gatunki ryb – solę i limandę, co już powinno wzbudzić podejrzenia strony skutkujące weryfikacją nazwy produktu wynikającej z faktury.

Stwierdzone nieprawidłowości świadczyły o podmianie asortymentowej, nadającej produktowi wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości. Posługiwanie się nazwą sola, tj. ryby o ustalonej renomie, w ocenie Prezesa UOKiK, miało na celu podkreślenie lepszej jakości oferowanego produktu, a przez to wpływało na atrakcyjność oferty i stanowiło zachętę do zakupu. Mając na uwadze powyższe, organ drugiej instancji uznał, że był to czyn wprowadzający w błąd konsumentów, w sposób istotny naruszający ich interesy, z uwagi na pozbawienie możliwości dokonania świadomego wyboru. Powyższe jednoznacznie wskazuje, że potrawa sola smażona została zafałszowana w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej.

Prezes UOKiK informuje, że również dokonana przez Śląskiego WIIH kwalifikacja czynu odnośnie wprowadzenia do obrotu sześciu partii potraw niewłaściwej jakości

handlowej była prawidłowa i stanowiła podstawę wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Strona jako podmiot, który wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze oferowane do sprzedaży bez opakowań, jest odpowiedzialna za informacje na temat tej żywności i ponosi w związku z tym odpowiedzialność za ich obecność i rzetelność. Nie ulega wątpliwości, że strona w niniejszej sprawie nie zapewniła konsumentom pełnej informacji o składzie oferowanych potraw, co ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku osób z różnego rodzaju nietolerancjami pokarmowymi, które z tego względu muszą unikać pewnych składników (składniki alergenne). Tym samym strona odpowiada na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej. Usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, jak już była mowa wyżej, nie zmienia faktu, że strona wprowadziła do obrotu artykuły rolno-spożywcze niewłaściwej jakości handlowej i nie stanowi przesłanki wyłączającej odpowiedzialność z tego tytułu.

Organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości wymierzanej kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, biorą pod uwagę stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W przedmiotowej sprawie, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Prezes UOKiK stwierdził, że Śląski WIIH, wymierzając karę pieniężną w sposób prawidłowy ocenił poszczególne przesłanki zawarte w ww. art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, co wpłynęło na wysokość wymierzonych kar pieniężnych, tj. zastosował sankcje, które są proporcjonalne do wielkości kontrolowanego podmiotu oraz stwierdzonych nieprawidłowości.

Miarkując stopień szkodliwości czynu, organ pierwszej instancji zasadnie stwierdził, że w przypadku wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej jest on średni, zaś w odniesieniu do artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego – wysoki. Należy podkreślić, że konsument, kierując się przekazanymi przez przedsiębiorcę informacjami o potrawach, dokonuje wyboru tej, która mu najbardziej odpowiada. Tym samym umieszczenie nierzetelnych danych uniemożliwia mu dokonanie świadomego wyboru, co przekłada się na naruszenie zarówno ekonomicznych, jak i zdrowotnych interesów konsumenta.

Mając na uwadze zakres naruszenia Śląski WIIH zasadnie uznał, iż oferowanie produktów niewłaściwej jakości handlowej i zafałszowanych narusza wymagania w zakresie oznakowania artykułów rolno-spożywczych istotne z punktu widzenia właściwości produktów. Informacja o składzie potraw stanowi jeden z elementów jakości handlowej, wobec czego nieuzasadnione użycie nazwy „sola” i brak pełnej informacji o wykazie składników potraw, w tym składników alergicznych, naruszało interesy konsumentów poprzez

brak zapewnienia im rzetelnych i prawdziwych informacji o składzie i pochodzeniu produktów.

Uwzględniając przesłankę dotychczasowej działalności kontrolowanego przedsiębiorcy na rynku spożywczym, organ pierwszej instancji wziął po uwagę, że nie prowadzono wobec strony postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów prawa żywnościowego.

Wielkość obrotów i przychodu ustalono na podstawie przekazanej przez stronę deklaracji PIT-36L.

Wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych:

- w odniesieniu do zafalszowanego artykułu rolno-spożywczego – biorąc pod uwagę, iż w kontrolowanej placówce znajdowało się 3,75 kg limandy żółtopłetwej, którą wykorzystywano do przygotowania 200-gramowej porcji potrawy sola smażona w cenie sprzedaży 23 zł/porcja, strona mogła wyprodukować 18,75 porcji tej potrawy, co daje łączną wartość 431,25 zł ($3,75 \text{ kg} \div 200 \text{ g} = 18,75 \text{ porcji}$; $18,75 \text{ porcji} \times 23 \text{ zł} = 431,25 \text{ zł}$),
- łączna cena zakwestionowanych niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wynosiła 157 zł.

Podkreślić ponownie należy, że obie kary zostały wymierzone w minimalnej wysokości wskazanej w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej. W przedmiotowej sprawie najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy wynosi 500 zł, natomiast najwyższy – 785 zł, wyrażony jako pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych ww. sześciu partii artykułów rolno-spożywczych o łącznej wartości 157 zł (tj. $5 \times 157 \text{ zł}$), a najniższy wymiar kary, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy – 1.000 zł, zaś najwyższy – (...) zł (10% z (...) zł). Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzone przez organ pierwszej instancji kary są więc właściwe do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie środki spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a przy tym spełnią swoją funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań przewidzianych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, w świetle których, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Wobec powyższego, z uwagi na nieprzestrzeganie przepisów regulujących jakość handlową artykułów rolno-spożywczych skutkujące istotnym naruszeniem interesów konsumentów, a także przeświadczeniem strony, iż nie powinna odpowiadać za naruszenie przepisów prawa żywnościowego, Prezes UOKiK nie znalazł argumentów przemawiających za zmianą decyzji organu pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski